

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Continens Armamentarium Seu Panoplima Spiritualem - Id est, Varia arma
& media ad omnis generis tentationes fortiter sustinendas, & feliciter
superandas, Ad Omnium Quidem Animarum

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1688

Tent. III. Ob ariditatem Orationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48377)

tiosum ob eandem causam. Sed & actum Fortitudinis heroicum, dum propriæ inclinationi tam fortiter resistit: actum quoque constantiæ egregium, dum in oratione, non obstantibus distractionibus, perseverat: actum denique humilitatis DEO gratissimum, dum suæ mentis instabilitatem agnoscit, & ex hac agnitione occasionem despicientiæ propriæ sumit: ut ad eò gaudere potius, quàm tritari debeat ob eiusmodi incidentias importunas animo occurrentes.

XV. Quintò denique vehementer illam dehorretur, ne preces semel recitatas frequentius repetat; sic enim scrupulos nutriet potius, quàm repelleret; nec leve insipientis animi indicium præberet; quis enim non stultè agere mulierem illam diceret, quæ, ubi jam mediam filorum partem in girgillum (*Haspel*) contorserat, ob filum ruptum omnia reliqua fila denuò ex girgillo devolveret? atqui idem faceret & ipsa, si preces cum inculpabili distractione recitatas repeteret; maximè cum polliceri sibi non possit, an non in sequentibus repetitionibus similes iterum distractiones sit passura.

§. III.

Tentatio III. ob ariditatem orationis.

XVI. Paphnutius Frater Laicus queritur suo Magistro spirituali, se jam à longo tempore ad eò aridum & desolatam in meditationibus extitisse, ut cælum planè æneum sibi factum esse existimet; præ ceteris tamen id sibi dolere, quòd ariditatem istam proprijs suis culpis promeritum se fuisse timeat. Quæritur, quomodo contra hanc tentationem sit instruendus?

C 5

Re-

Responsio.

XVII. Inprimis ostendat eidem, quòd Sanctissimæ etiam Personæ ejusmodi ariditatibus fuerint subiectæ, uti S. Laurentius Justin, c. 14. de casto Connubio testatur dicens, *neminem tam sanctum, tam in amore præcipuum, tamque dilectione ignitum ac dilectum esse, qui amoris vicissitudini non subjaceat.* S. Teresa certè per octodecim annos eas passa est, uti Ribera de illa in vita l. 4. c. 13. testatur, S. Franciscus Seraphicus per biennium gravissimo mœrore tabescebat in oratione, ita ut sibi planè derelictus à DEO videretur, uti in Chron. l. 1. c. 59. legere est. B. Clara de Monte Falco per annos undecim continuos. P. Balthasar Alvarez per sedecim talibus ariditatibus fuit probatus, uti & S. Maria Magdalena de Pazzis per unum & viginti annos, uti Lancicius opusc. 7. n. 24. testatur. Sed & S. Bernardus f. 54. in Cant. de seipso sic scribit: *Ab heri & nudius tertius invasit me iste languor animi, & mentis hebetudo, insolita quadam inertia Spiritus &c. Exaruit cor meum, coagulatum est sicut lac, factum est sicut terra sine aqua. Nec compungi ad lacrymas queo, tanta est duritia cordis. Non sapit psalmus, non legere libet, non orare delectat, meditationes solitas non invenio.* Unde meritò f. 74. in Cant. dixit, constare, in anima fieri hujusmodi vicissitudines euntis & redeuntis Verbi, sicut ait: *Vado & venio ad vos: Item modicum, & non videbitis me: & iterum modicum, & videbitis me.*

XVIII. Secundò eidem ostendat, ob quos fines DEUS tales ariditates immittere soleat, nimirum In pœnam alicujus peccati, uti S. Laurentius Justin. f. 14.

l. 14 de cast. connub. c. 24. indicavit dicens : *Quo-*
niam nullus est , qui non saltem in multis venialibus
offendat , equidem nemo invenitur , cui saepe divinus
non subtrahatur gustus. 2. Ad meriti augmentum ;
 nam ut S. Climachus grad. 13. pronuntiavit, *nihil equè*
ut acedia (sub qua hinc languorem & desolationem ani-
 mi intelligit) *Monacho tot coronas parat.* Unde & B.
 Virgo S. Birgittæ l. 3. rev. c. 32. dixit : Turbari non de-
 bes, si quandoque cor tuum induratur, quia hoc est
 ad majorem coronam. 3. Ut manifestetur, quâ in-
 tentione cordis vel orationum instantia deserentem
 nos visitationem Spiritûs Sancti requiramus ; nam ut
 S. Bernardus l. 75. in Cant. ait, *quandoque non rever-*
titur Sponsus ad votum & vocem vocantis , ut deside-
rium crescat , ut probetur affectus , ut exerceatur amo-
ris negotium. Sanè ergo dissimulatio est ; non indigna-
 tio. Sed superest, ut queratur, si fortè *quisitum repe-*
riatur , qui vocatus non venit , dicente Domino : omnis,
qui quarit , invenit. Unde hinc præcipuè verificatur,
 quod Moyses Israëlitis Deut. 13. c. dixit : *Tentat vos*
DEVS vester , ut palàm fiat , utrum diligatis eum , an
non : in toto corde , & tota anima vestra. 4. Ut
 cognoscentes, quanto labore amissum illud spirituale
 gaudium, & puritatis lætitia conquiratur, sollicitius
 inventam custodire, ac tenere intentius studeamus.
 Quodammodo enim negligentius custodiri solet, quid-
 quid creditur, facile posse reparari, ut rectè Abbas
 Daniel apud Cassianum collat. 4. c. 4. advertit. 5.
 ut, quemadmodum S. Ignatius reg. 9. de consol. ait,
 certi sumus nostrarum virium non esse, vel acquirere,
 vel retinere fervorem devotionis, vehementiam amo-
 ris, abundantiam lacrymarum, & aliam quamlibet in-
 ternam

ternam consolationem, sed omnia hæc gratuita esse dona, quæ si vendicemus nobis ut propria, superbia & vanæ gloriæ crimen, non sine gravi salutis periculo incurfuri sumus. 6. Ad humiliationem, uti more suo sapienter S. Bernardus s. de Scala claustrali col. 3. indicat dicens: *Ne timeas, o Sponsa, ne desperes, ne existimes te contemni, si paulisper tibi Sponsus subtrahit faciem suam, omnia ista cooperantur tibi in bonum, & de accessu & recessu lucrum acquiris: tibi venit, tibi recedit. Venit ad consolationem, recedit ad cautelam, ne magnitudo consolationis extollat te, ne, si semper apud te sit Sponsus, incipias contemnere sodales, & hanc continuam victoriam non jam gratiæ attribuas, sed nature.* 7. Ad cavendum contemptum consolationis, & fastidium: uti idem S. Bernardus l. c. innuit dicens: *Vulgare proverbium est, quod nimia familiaritas parit contemptum; recedit ergo (DEUS) ne forte nimis assiduus contemnatur, & absens magis desideretur, desideratus avidius queratur, diu questus tandem gratius inveniatur.* Quod ipsum confirmans S. Laurentius Justin. c. 6. de conflict. inter. sic ait: *Temperanter spiritualis est sumenda dulcedo, ne ex immoderato gustu fastidium generet. Hoc sapiens prov. 25. insinuat dicens: Mel invenisti? comede, quod sufficit, ne cogaris evomere: Non igitur ad sarietatem spiritualis est sectanda devotio, ne ex familiaritate nimia contemptum, aut ex assiduitate imprudenti radium generet.*

XIX. Tertio ostendat illi, quantas virtutes in tali ariditate exercere, quamque adeo copiosum meritorum augmentum promereri possit; nimirum 1. Humilitatem, dum suam infirmitatem agnoscit, & confiteatur

fitetur; majus autem DEI beneficium est, teste S. Teresa, diem in humili nostri ipsorum cognitione transigere, quam multos in oratione. 2. Patientiam; non enim est dolor acerbior illo, quem patitur anima, ob sensibilis amoris absentiam, ut S. Catharina Bonon. sensit. Hinc & R. Balthasar Alvarez in suis notatis scripsit: Inquietudinem quamcunque in oratione obvenientem martirium reputabo, & ut talem fortiter sustinebo. 3. Amorem erga DEUM, cui placet summopere talis conformitas in oratione arida, uti S. Gertrudi Christus significavit, dum eidem, teste Blofio Mon. c. 3. § 3. dixit: *Vellem electis meis persuasum esse, quod eorum exercitia & opera bona mihi omnino placeant, quando ipsi serviunt expensis suis. Illi autem expensis suis mihi servitium præstant, qui, licet saporem devotionis minimè sentiant, fideliter tamen, ut possunt, orationes & alia pia exercitia sua peragunt, confidentes de pietate mea, quod ego libenter ea & gratè suscipiam. Plerique sunt, quibus si sapor & consolatio interna concederetur, non eis prodesset ad salutem, & meritum ipsorum valde minueretur.*

XX. Quartò ostendat, quomodo nihilominus fructum orationis obtinere possit; nam 1. Dominus nofter, quia justus est inspector animorum, non impendium solum operis, sed etiam affectum est remuneraturus operantis, ut S. Leo l. 3. de jejun. loquitur. 2. Hoc ipsum, quod DEO in oratione assistere sinatur, jam magnum esse fructum, uti præclare S. Climachus ostendit gr. 28. dicens: *Noli, cum in oratione perduras, dicere: nihil profeci; jam enim satis profecisti. Quid enim sublimius esse potest, quam adha-*

adherere Domino, atque in hac cum illo jugiter perseverare. 3. Cùm, teste S. Ignatio de disc. anim. mot. reg. 3. quodvis Fidei, Spei, & Charitatis augmentum consolatio dici possit; hæ autem & aliæ virtutes etiam tempore ariditatis vel maximè exerceri queant, ut supra ostensum est, hoc ipso etiam copiosam, eamque multò solidiorem, quàm sit consolatio sensibilis, percipi posse. 4. Cùm finis orationis præcipuus sit, Sanctitas acquirenda, & perfecta voluntatis suæ cum divina conformatio, hoc ipso, quòd ariditatem & desolationem suam patienter de manu DEI acceptet, jam finem orationis obtinuisse.

XXI. Quintò jubeat meminisse doctrinæ à pio Asceta l. 2. de imit. c. 9. datæ, dum ait: *Cùm ablata fuerit consolatio, non statim desperes, sed cum humilitate & patientia expecta cœlestem visitationem, quoniam potens est DEVS ampliorem tibi redonare consolationem. Solet enim sequentis consolationis præcedens consolatio esse signum. Quod ipsum confirmans S. Laurentius Just. c. 17. de triumph. Christ. minimè autem desperet, inquit, qui hujusmodi est, perseveret in bono, ut per bonum discat bene facere; non enim in bono occupatos derelinquit DEVS, illos ex insperato, & in nesciente caligine visitare consuevit. S. Macarius verò ad hoc Agricolarum exemplum imitandum proponit, dum ho. 16. sic loquitur: Agricole periti (per multa consuetudine) cùm ubertas est annonæ, non plene curâ vacant, sed postea famem & sterilitatem expectant: nec è diverso valde desperant, cùm fame & sterilitate premuntur, eò quòd vicissitudinem probe norunt; sic est in re spirituali, cùm in varias tentationes inciderit anima, non sit attonita, nec desperet, quia*

novit

novit ex permissione se relictum esse, ut probaretur, & erudiretur à malo: nec vicissim, quando divitijs multis, & quiete fruatur, solitudine caret, sed mutationem expectat.

XXII. Sextò eidem ostendat, etiamsi ex culpa sua ariditatem hanc patiat, turbati non debere, sed potius humiliare se coram DEO, agnoscere culpam, & DEO gratias agere, quòd tam paternè secum agere, & in hac potius, quàm altera vita castigare dignetur; uti S. Catharina Senensis, teste Rodriq. p. 1. tr. 8. c. 28. fecit, quæ tempore desolationis sic seipsam allocuta est: Tu vilissima peccatrix nullis consolationibus digna es? quid enim? nõne tibi fuerit satis, si non damneris, etiamsi toto vitæ tempore has cruces & tenebras patiaris. Certè non ideo elegisti servire DEO, ut hîc consolationes ab eo recipias, sed ut in cælo fruaris illo in æternum. Surge itaque, & consueta tua exercitia prosequere, Dominóque tuo fidelis permane. Eundem in finem proderit etiam ipsi narrari, quod Blossius c. 10. monil. de S. Birgitta refert, quòd, scilicet, cum à pravis cogitationibus multum in oratione turbaretur, Christus eidem dixerit: Hæc est consummata, perfectaque justitia, ut quemadmodum tu olim in seculo oblectabas te vanitatibus mundi, contra voluntatem meam, ita jam vexeris cogitationibus vanis & mundanis contra voluntatem tuam. Unde Taulerus, ut idem Blossius de consol. pusill. querentibus suam desolationem respondere solebat: Imò bellè procedit negotium tuum, gratiaque est, quam tu pœnam arbitraris. Instant ipsi: sed hoc culpâ meâ accidit; ego verò contra: demus hoc ita esse, verum tu crucem, quam DEUS tibi imponit,

nit, libenter amplectere, ipsique te plenè resigna
Atqui consumor spirituali ariditate, aiunt, tenebris
que spiritualibus involvor: Et hoc ipsum, inquit,
æquanimiter ferto, majorem enim tibi accerferet gra-
tiam, quàm si multa sensibili devotione perfundereris.

XXIII. Septimò denique eidem ostendat, gravem
& noxiam esse deceptionem dæmonis, si ad oratio-
nem deserendam ob ariditatem impelli se sentiat, nam
si hoc obtineat, jam id, quod voluit, impetravit, cum
teste S. Nilo c. 47. de orat. *universum bellum, quod
inter nos & dæmones conflatur, non sit de aliare, quàm
de oratione; est enim illis oratio valde adversa & odio-
sa, nobis verò salutaris & valde benigna.* Sequatur
ergo potiùs consilium Palladio in simili tentatione
constituto à S. Macario datum, dum sic eum conso-
latus est: si tibi deinceps tuæ cogitationes dixerint:
Nihil hîc facis, Palladi, abi hinc: responde illis: Pro-
pter Christum cellæ hujus parietes custodio. Aut cer-
tè P. Balthasar Alvarez è Societate JESU exemplum
imitetur, qui, licèt sedecim annis talem ariditatem
passus, nunquam tamen desiderium orationis depo-
suit, sed tanta cum diligentia & constantia in ea per-
severavit, atque si jucundum semper & facilem ad-
itum inveniret; collocabat enim fiduciam suam in in-
finita misericordia ac liberalitate DEI, in cujus con-
spectu constituabat sese, quemadmodum Cananæ
illa dicebat, tanquam catellum expectantem micos
cadentes de mensa Domini sui: & sicut amicus illi
Evangelicus etiam repulsus non destitit ad portam DEI
pulsare per multos annos, donec tandem exauditus
fuit, & ad familiaritatem admissus, cum ingenti co-
lestium donorum copia. Addat etiam pro consola-
tione

ione id, quod S. Basilius c. 2. constit. monast. monet; si per peccatum indefinenter debilitatus, non poteris orare, quantum poteris, teipsum coge & constanter consiste coram DEO, animum ad ipsum intendum, & ad seipsum collectum habens, & DEVS ignoscet ob id, quod non ex contemptu, sed per infirmitatem non vales, ut oportebat, cum ipso consistere. Dicat ergo cum pio Asceta l. 3. c. 16. *Hec mihi sit consolatio, libenter velle carere omni solatio humano, & si tua (O JESU) defuerit consolatio, sit mihi tua voluntas & iusta probatio pro summo solatio; non enim in perpetuum irascēris, neque in aeternum comminaberis.*

§. IV.

Tentatio IV. ob siccitatem Meditationis.

XXIV. Alphonsus Religiosus ad quotidianam meditationem obligatus fatetur suo Patri spirituali, adeo rude, & siccum ingenium se habere, ut circa nihil in meditatione discurrere cum fructu queat, atque aded præscriptam Meditationis horam plerumque inutiliter consumat. Quæritur, quomodo juvandus & consolandus sit?

Responsio.

XXV. Inprimis ei facilem quandam modum ostendi posse, Meditationem cum fructu peragendi, dicendo videlicet, Meditationem esse quasi privatam concionem, quam quisque sibi ipsi instituat, cum verè eundem cum concione publica scopum præfixum habeat, scilicet illustrationem intellectus, & motionem voluntatis; unde sicut ille Concionator utilissimè concionatur, qui doctrinam valde practicam, id est,

D

est,